

Natuurtoets Riekusweel IV te Bruinisse

projectnr. 231708
definitief
29 juni 2010



Auteur
drs. K. Renders

Opdrachtgever
Gemeente Schouwen-Duiveland
T.a.v. de heer G.J.Benou
Postbus 5555
4300 JA Zierikzee

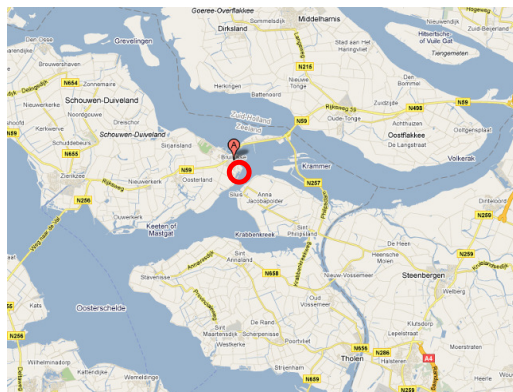
datum vrijgave	beschrijving	goedkeuring	vrijgave
29 juni 2010	definitief	drs. ing. M.L. Braad	drs. E.H. Oude Weernink

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	4
1.3	Werkwijze	4
1.4	Wettelijk kader	5
1.5	Leeswijzer	5
2	Gebiedsbeschrijving	7
2.1	Huidige gebiedskenmerken	7
2.2	Bureaustudie natuurwaarden	7
2.3	Beschermde gebieden	8
2.3.1	<i>Natura2000-gebied 'Oosterschelde'</i>	8
2.3.2	<i>Ecologische Hoofdstructuur (EHS)</i>	9
2.4	Terreinbezoek	9
2.5	Waargenomen en te verwachten beschermde soorten	12
3	Beschrijving ingreep en toekomstige situatie	16
3.1	Effecten op soorten	16
3.2	Vogels	16
3.3	Zoogdieren	17
3.4	Amfibieën	18
3.5	Vissen	18
3.6	Planten	18
3.7	Overig beschermde soorten	18
3.8	Effecten beschermde gebieden	18
4	Conclusies en aanbevelingen	21
4.1	Conclusie	21
4.2	Zorgplicht	21
4.3	Tot slot	22
5	Literatuur	23
Bijlagen		
Bijlage 1	Wettelijk Kader	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Schouwen-Duiveland is bezig met de voorbereidingen voor de ontwikkeling van de locatie Riekusweel IV te Bruinisse. In dit gebied worden woningen, een park, een scoutinggebouw en een sportcomplex gerealiseerd. Het plangebied is circa 10 ha groot en bevindt zich aan de zuidoostzijde van Bruinisse, grenzend aan de haven. De ligging van het plangebied is globaal weergegeven in figuur 1. In figuur 2 is het plangebied geel omkaderd.



Figuur 1: Ligging plangebied (rood kader) te Bruinisse: Topografische ondergrond Copyright © dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn 2004).



Figuur 2: Ligging plangebied (geel kader) Riekusweel IV te Bruinisse (bron: Topografische ondergrond Copyright © dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn 2004)

Vanuit de huidige natuurwetgeving is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van de in het plangebied mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden, met als doel dat aan deze waarden zo min mogelijk schade wordt toegebracht. Indien schade aan beschermde soorten niet te voorkomen is, is mogelijk een ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en Faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht (zie bijlage 1 voor Wettelijk Kader).

Het project is te beschouwen als een ruimtelijke ontwikkeling, waarvoor een toetsing noodzakelijk is om eventuele strijdigheid met de natuurwetgeving te bepalen. Het plangebied bevindt zich op ruim 600 m van het Natura 2000-gebied de 'Oosterschelde' en op circa 50 m van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

In het geval van de toekomstige ontwikkelingen van het plangebied spelen derhalve zowel de Natuurbeschermingswet '98 en de planologische bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur een rol naast de de Flora- en faunawet een rol.

De voorliggende natuurtoets geeft inzicht in de voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten in het plangebied, EHS én instandhoudingsdoelen Natura 2000.

1.2 Doel

Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen werkzaamheden in het kader van de ontwikkeling van de Riekusweel IV te Bruinisse met de Flora- en faunawet, EHS én instandhoudingsdoelen Natura 2000 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke beschermde soorten komen in het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep op de (strikt) beschermde soorten in het plangebied?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Indien negatieve effecten niet te voorkomen zijn, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
6. Welke invloed heeft de geplande ingreep op de Natura2000 en EHS?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen:

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten in het plangebied voorkomen. Hierbij is o.a. gebruik gemaakt van het natuurloket, raven-site en waarneming.nl.

Stap 2. Terreinbezoek

Na het bureauonderzoek is eenmaal een terreinbezoek aan het plangebied en de omgeving gebracht. Hierbij is, op basis van de gegevens van de bureaustudie beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en daarmee welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen maatregelen en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering) op de verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75. In het rapport worden aanbevelingen gedaan voor de te nemen vervolgstappen.

1.4 Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortenbescherming. De gebiedsbescherming omvat de Beschermde Natuurmonumenten (aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet) en de Speciale Beschermingszones (SBZ), aangewezen in het kader van de Vogel- en/of de Habitatrichtlijn. De soortenbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de natuurwaarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Een vergelijkbare bescherming kent de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het beschermingsregiem is opgenomen in de Nota Ruimte (2004). De bescherming van de EHS of een Nationaal Landschap is niet in wetgeving vastgelegd, maar vindt plaats via het bestemmingsplan.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de resultaten beschreven van de uitgevoerde natuurtoets. Hier komt de bureaustudie en het verkennende terreinbezoek aan de orde. Hoofdstuk 3 beschrijft de voorgenomen werkzaamheden en de effecten. In hoofdstuk 4 staan tenslotte de conclusies en aanbevelingen van het voorliggende onderzoek. In de bijlage staat het wettelijk kader beschreven.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidige gebiedskenmerken

Deze natuurtoets richt zich op het plangebied in het kader van de ontwikkeling van de locatie Riekusweel IV te Bruinisse. Dit gebied is gelegen ten zuidoosten van Bruinisse, grenzend aan de Oosterschelde.

Het plangebied bestaat uit een verruigd grasland, akker, aardappelveld, moestuin, uienvelden, struweelrand en ondiepe sloten. Aan de zuidoostzijde wordt het plangebied begrensd door een dijk met daarachter water, aan de noord en westzijde door bestaande bebouwing.

2.2 Bureaustudie natuurwaarden

Voor de bureaustudie is gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en het Natuurloket. Het Natuurloket is een *onafhankelijke* informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna (VOFF).

Het plangebied ligt binnen het kilometerhok x: 065 y:408. De resultaten van het Natuurloket zijn in tabel 1 samengevat.

Tabel 1: Voorkomende soorten in kilometerhok x: 065/y:408.

Soortgroepen	Volledigheid*	Beschermd soorten (Bijlage 1), Tabel			HR	Rode Lijst	Actualiteit**
		FF1	FF2&3	vogels			
Vaatplanten	goed	-	-	-	-	6	1975 - 1990
Zoogdieren	niet	-	-	-	-	-	1997 - 2007
Broedvogels	niet	-	-	-	-	-	1996 - 2007
Watervogels	slecht	-	-	7	-	-	96/97 - 06/07
Reptielen	niet	-	-	-	-	-	1992 - 2007
Amfibieën	niet	-	-	-	-	-	1992 - 2007
Vissen	niet	-	-	-	-	-	1992 - 2007
Dagvlinders	goed	-	-	-	-	-	1998 - 2008
Libellen	matig	-	-	-	-	-	1993 - 2007
Overige ongewervelden	niet	-	-	-	-	-	1993 - 2007

* Hiermee wordt aangegeven of een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. ** Per soortgroep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat binnen het betreffende kilometerhok mogelijk strikt beschermde soorten voorkomen. Het Natuurloket heeft voor dit betreffende kilometerhok geen gegevens beschikbaar voor de meest relevant soortgroepen. Hierbij moet wel worden vermeld dat het plangebied zeer beperkt is onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend is literatuuronderzoek verricht.

Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen

broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), dagvlinders (Bos *et al.*, 2006), reptielen en amfibieën (www.RAVON.nl) en insecten (www.Naturalis.nl/EIS).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen. De resultaten zijn opgenomen in tabel 2 (zie § 2.4).

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in de omgeving van het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

Het plangebied bevindt zich op ruim 600 m van het Natura 2000-gebied de 'Oosterschelde' en op circa 50 m van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

2.3 Beschermde gebieden

2.3.1 Natura2000-gebied 'Oosterschelde'

Het gebied 'Oosterschelde' is aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Europese Habitatrichtlijn (Natura2000-gebied) en Vogelrichtlijn en is tevens onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het beschermingsregime van de Natuurbeschermingswet 1998 kent voor Natura2000-gebieden een externe werking. Ingrepen buiten de aangewezen gebieden mogen niet tot vermindering van de kwaliteit van het betreffende gebied leiden.



Figuur 3: Ligging van het Natura2000 gebied de Oosterschelde nabij het plangebied (rood kader).
Bron: sybiosis.alterra.nl.

Conform de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de voorgenomen ingrepen slechts toegestaan als duidelijk is dat er geen (significant) negatieve gevolgen te verwachten zijn op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura2000-gebied.

In de 'Oosterdelta' komen de volgende habitattypen voor:

- Grote Baaïen (H1160);
- Zilte Pioniersvegetatie (H1310);
- Slijkgrasvelden (H1320);
- Schorren en zilte graslanden (H1330);
- Overgangs- en trilveen (H7140);

Met opmaak:
opsommingstekens en
nummering

In de onderstaande tabel staan de kenmerkende soorten voor het gebied de 'Oosterschelde'.

Tabel 2: Kenmerkende soorten voor het gebied 'Oosterschelde'

Soortgroep	Soorten
Visetende vogels	Kuifduiker, Fuut, Aalscholver, Visdief, Dwergstern
Eenden en Ganzen	Kleine zwaan, Grauwe gans, Brandgans, Rotgans, Bergeend, Smient, Krakeend, Wintertaling, Pijlstaart, Slobeend, Brilduiker, Middelste zaagbek
Steltlopers en lepelaar	Scholekster, Kluut, Bontbekplevier Strandplevier, Goudplevier, Zilverplevier, Kanoet, Drieteenstrandloper, Bonte strandloper, Rosse grutto, Wulp, Zwarte ruiter, Tureluur, Groenpootruiter, Steenloper, Lepelaar
Overige soorten	Slechtvalk, Meerkoet
Zeezoogdieren	Gewone Zeehond
Zoogdieren	Noordse woelmuis

2.3.2 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het plangebied ligt op circa 50 meter van het EHS-gebied de Oosterschelde en op 700 m van de EHS de 'Plaat van oude Tonge' (PEHS provincie Zeeland).



Figuur 4: Ligging van de Plaat van oude Tonge (roze) en het gebied de Oosterschelde (groen) nabij het plangebied (rood kader). Bron: synbiosis.alterra.nl.

2.4 Terreinbezoek

Het plangebied is op 3 juni 2010 bezocht door een deskundig ecooloog van Oranjewoud. Hierbij is de begrenzing, zoals aangegeven in figuur 1, aangehouden.

Het plangebied bestaat uit een verruigd grasland, akker, aardappelveld, moestuin, uienvelden, struweelrand, en ondiepe sloten. Aan de zuidoostzijde wordt het plangebied begrensd door een dijk met daarachter een haven, aan de noord- en westzijde door bestaande bebouwing. Ten zuidwesten ligt een industrieterrein.

Oostelijk deel Verruigd grasland

Het oostelijke deel van het plangebied bestaat uit een verruigd weiland omgeven door sloten. Een deel van het terrein is in gebruik geweest als weiland voor paarden. Het overige deel heeft vermoedelijk dienst gedaan als graanakker. De aangetroffen vegetatie bestond uit diverse grassoorten, rode en witte klaver, boterbloem, ridderzuring, gerst, herderstasje, ereprijs, kaasjeskruid, vlas, paardebloem, grote brandnetel, madeliefje en fluitekruid. Langs de sloten is een rietvegetatie aanwezig. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

De graslandruigte is een geschikt broed- en foerageergebied voor algemene vogels. Tijdens het terreinbezoek zijn huiszwaluw, fazant, wilde eend, houtduif, kauw en zwarte kraai waargenomen. Het gebied vormt een geschikt biotoop voor konijn en egel en algemene muizen en spitsmuizen, zoals veldmuis, aardmuis en huisspitsmuis.

De graslandruigte is daarnaast geschikt als landbiotoop voor verschillende algemene amfibieënsoorten, zoals bastaard kikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.



Foto 1 en 2: Weiland

Akker en aardappelveld

Het middenterrein van de onderzoekslocatie bestaat uit een braakliggende akker begroeid met gras, daar aangrenzend ligt een aardappelveld. Tussen het gras en de aardappelen zijn aan de rand akkeronkruiden aangetroffen, o.a. dovenetel, melganzevoet, voederwikke en grote brandnetel. Langs het aardappelveld staan een aantal populieren. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht in deze omstandigheden.

Het aardappelveld is een geschikt foerageergebied voor algemene vogels. In het aardappelveld zijn wilde eenden aangetroffen. De populieren vormen een mogelijk broed- en foerageerlocatie voor zangvogels, zoals koolmees en merel. Vleermuizen worden niet verwacht, aangezien de populieren geen geschikte verblijfslocatie vormen en er geen gaten zijn aangetroffen.



Foto 3: Akker en aardappelveld.

Moestuin

De moestuin is gelegen ten noorden van de onderzoekslocatie. Hierin zijn voornamelijk bessenstruiken, appelbomen en diverse cultuurgewassen aanwezig. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht, gezien het regelmatige onderhoud dat plaatsvindt.

De moestuin vormt een geschikt foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn merel, houtduif, koolmees, kauw en kraai waargenomen. Verder biedt de moestuin een geschikt leefgebied voor algemene muizen en spitsmuizen, zoals veldmuis en huisspitsmuis.

Uienvelden

De uienvelden vormen het westelijk en zuidelijk deel van de locatie. De vegetatie bestaat geheel uit uien en braakliggende grond. De velden zijn door ondiepe sloten omgeven. Langs de sloten is een diverse kruidvegetatie aanwezig, met o.a. grote brandnetel, kroontjeskruid, berenklauw, paardebloem, vogelwikke en kleeftkruid. De velden vormen een geschikt foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn en kraai waargenomen.



Foto 4: Uienvelden.

Struweel rand

De struweelrand ligt ten zuiden van de uienvelden en wordt gevormd door soorten zoals walnoot, hazelaar, els, lijsterbes, hondsroos, gelderse roos, liguster, braam, plataan en spaanse aak. De ondergroei bestaat uit o.a. kleeftkruid, grote brandnetel, akkerdistel en fluitekruid. De struweelrand vormt een geschikt broed- en foerageerbiotoop voor algemene vogels zoals merel, zanglijster, koolmees, pimpelmees en houtduif, rietgors, gele kwikstaart, grasmus, graspieper.

De struweel rand is verder een geschikt biotoop voor egel, bosmuis en bosspitsmuis en is daarnaast geschikt als landbiotoop voor verschillende algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker en gewone pad.



Foto 5: Struweelrand.

Sloten

De sloten langs de noordelijke locaties hebben een ondiepe waterlaag, weinig waterplanten en oevervegetatie en een steile oever. De zuidelijk gelegen sloten bestaan uit voedselrijk water. De sloten zijn niet tot slecht begroeid met water- en oeverplanten en er is een dikke sliblaag aanwezig. De oevers zijn begroeid met riet, grassen en diverse kruiden, zoals smeerwortel, fluitekruid, grote brandnetel, berenklauw en klaver. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht in deze voedselrijke omstandigheden.

Op deze grote sloten waren diverse wilde en tamme eenden aanwezig. Beschermde vissen zijn niet aangetroffen en worden op basis van het aangetroffen biotoop en de bureaustudie ook niet verwacht. Voor algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad vormen de noordelijke sloten wel geschikt leefgebied. Strikt beschermde amfibieën zijn niet aangetroffen en komen ook niet in de directe omgeving van het plangebied voor (o.a. RAVON).

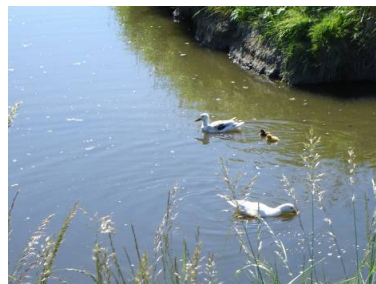


Foto 6 en 7: Zuidelijke sloten.

2.5 Waargenomen en te verwachten beschermde soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de tijdens het terreinbezoek vastgelegde biotopen en soorten is een inschatting gemaakt van de beschermde soorten die in het plangebied te verwachten of daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens het terreinbezoek. Deze soorten en het beschermingsregime zijn opgenomen in tabel 2.

Tabel 2: Beschermde soorten in het plangebied (bron: literatuur + terreinbezoek).

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn bijlage II/IV;	Rode lijst (nov. 2004)
Zoogdieren				
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	X1	-	-
Bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	X1	-	-
Aardmuis	<i>Myodes agrestis</i>	X1	-	-
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	X1	-	-
Veldmuis	<i>Myodes arvalis</i>	X1	-	-
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	X1	-	-
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>	X1	-	-
Amfibieën				
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	X1	-	-
Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>	X1	-	-
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	X1	-	-
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	X1	-	-

Verklaring afkortingen in kolommen:

X = soort is beschermd krachtens de Flora- en faunawet

beschermingsregime AMvB art.75

1 = soort tabel 1

2 = soort tabel 2

3 = soort tabel 3

HR = Habitatrichtlijn

KW = Kwetsbaar

BE = Bedreigd

VZ = Vrij zeldzaam

Uit de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in het plangebied beschermde soorten voor kunnen komen (zie tabel 2). Het gaat hier om soorten die algemeen voorkomen in Nederland.

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingbesluit bij artikel 75 Flora- en faunawet van kracht. Voor de algemene soorten van tabel 1, te weten: huisspitsmuis, bosspitsmuis, aardmuis, bosmuis, veldmuis, egel, konijn, bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander, geldt sindsdien een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden.

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen.

Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

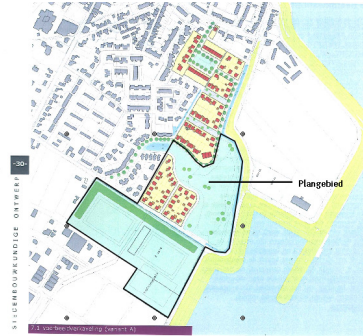
De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het

broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

3 Beschrijving ingreep en toekomstige situatie

Ten behoeve van de ontwikkeling van Riekusweel IV worden woningen, een park, een scoutinggebouw en een sportcomplex gerealiseerd. Hierdoor zal de huidige situatie met grasland, akker, aardappelveld, moestuin, uienvelden, struweelrand en ondiepe sloten, volledig verdwijnen.



Figuur 3.1: Toekomstige situatie Riekusweel IV.

3.1 Effecten op soorten

Uit de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in het plangebied enkele beschermde soorten zijn te verwachten. Per aanwezige beschermde soortgroep worden hieronder de consequenties en mitigerende maatregelen aangegeven.

3.2 Vogels

De graslandruigte en struweelrand vormen een geschikte broedplaatslocatie voor algemene broedvogels/ weidevogels/ ruigtevogels. Deze vegetatietypen verdwijnen tijdens de herinrichting, waardoor het gebied grotendeels ongeschikt wordt voor de huidige vogelgemeenschap. In de omgeving zijn voldoende uitwijkplaatsen voor de aangetroffen en te verwachten vogelsoorten.

In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in het plangebied tijdens het broedseizoen (15 maart – eind juli) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen in de bomen en struiken en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien wordt daarom ook geen ontheffing verleend indien (broed)vogels worden verstoord.

De effecten op (broed)vogels in het plangebied en de directe omgeving zullen beperkt zijn. Effecten zijn er alleen als de werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen. Buiten het broedseizoen treedt wel enige verstoring op, dit resulteert alleen in het opvliegen van betreffende vogels. Indien de werkzaamheden in de periode september - maart aanvangen is sprake van een permanente verstoring, voordat vogels tot broeden komen. Door deze verstoring zullen broedvogels het plangebied mijden als broedplaatsen.

Conform de zorgplicht (zie § 4.2) is het van belang om voor het broedseizoen, op de betreffende locaties, vegetatie te verwijderen. Hierdoor zijn er geen effecten op (broed)vogels tijdens het broedseizoen.

De gunstige staat van instandhouding van de in het plangebied voorkomende of verwachte vogelsoorten zal niet worden aangetast wanneer werkzaamheden buiten het broedseizoen aanvangen.

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Vleermuizen worden gezien het gebrek aan bomen in het gebied en de ligging niet of sporadisch foeragerend verwacht in het plangebied.

Effecten op vleermuizen worden niet verwacht, omdat geen vliegroutes worden doorsneden, geen foerageerplaatsen verdwijnen en geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen.

Overige soorten

De werkzaamheden kunnen met name schade veroorzaken aan algemene muizen en spitsmuizen. Deze schade is maar moeilijk te voorkomen, omdat deze soorten bij onraad hun hol in vluchten en zich bij gunstige omstandigheden nagenoeg het hele jaar voortplanten. Ze leven echter geen van allen in kolonies. Door deze solitaire levenswijze, het betrekkelijk kleine oppervlak aan biotoop en de hoge reproductiesnelheid zal de schade zeer beperkt zijn. De gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten komt niet in het gedrang.

Effecten op kleine zoogdieren zoals muizen kunnen worden beperkt door gefaseerd te werk te gaan. Dit houdt in dat eerst de vegetatie wordt gekapt, gemaaid of verwijderd, alvorens in een later stadium met afgraven/verwijderen toplaag te beginnen. Het hierdoor eerst minder geschikt gemaakte leefgebied kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten. Ten aanzien van deze soorten geldt dat ze niet tijdens de winterslaap mogen worden verstoord door het verwijderen van vegetatie. Dat betekent dat de aanwezige vegetatie in de periode van eind september tot half november zou moeten worden verwijderd.

Grotere zoogdieren, als het konijn en egel hebben grote leefgebieden en zullen tijdens de werkzaamheden het plangebied mijden. In de omgeving is voldoende geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze soorten. Effecten op populatieniveau van deze soorten worden niet verwacht.

Om het onbedoeld doden van egels te voorkomen is het raadzaam om voor verwijderen van vegetatie het plangebied te controleren op eventueel aanwezige egels. Indien egels worden aangetroffen, kunnen ze worden verplaatst naar geschikt biotoop in de omgeving.

De gunstige staat van instandhouding van de zoogdieren zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

3.4 Amfibieën

Schade aan amfibieën is het grootst als de graafwerkzaamheden in het voortplantingsseizoen plaatsvindt (maart tot en met juli). In deze periode zijn zowel de volwassen dieren als larven aanwezig in het water. Na de voortplanting verlaten sommige amfibieën het water om het landbiotoop op te zoeken en later om te overwinteren. Zij overwinteren in holletjes in de bodem, onder bladafval, takkenhopen of stenen.

Bij de uitvoering van werkzaamheden aan de sloten (dempen) zullen op beperkte schaal overwinterings-, en voortplantingsplaatsen van amfibieën worden verstoord of vernietigd. Dit geldt met name voor soorten die in het water overwinteren, namelijk de bastaardkikker. De bastaardkikker is een algemeen voorkomende soort in Nederland. Indien de werkzaamheden buiten de voortplantingstijd en overwintering worden uitgevoerd is de schade beperkt. De ingreep heeft geen effecten op populatieniveau.

Bij uitvoering van de werkzaamheden in het najaar- of winterperiode zullen overwinteringsplaatsen (greppels en holletjes) van amfibieën worden verstoord en vernietigd. Dit geldt met name voor soorten die op het land overwinteren, namelijk de gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. De gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander zijn algemeen voorkomende soorten in Nederland. Indien de werkzaamheden buiten de voortplantingstijd en overwintering worden uitgevoerd is de schade beperkt. De ingreep heeft geen effecten op populatieniveau.

De gunstige staat van instandhouding van algemene amfibieënsoorten zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

3.5 Vissen

Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde vissen, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en op basis van de aangetroffen biotopen ook niet worden verwacht in het plangebied.

3.6 Planten

Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde planten, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen niet geschikt zijn.

3.7 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen niet of nauwelijks geschikt zijn.

3.8 Effecten beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van het Natura2000-gebied 'Oosterschelde' en heeft daardoor geen rechtstreekse werking op de instandhoudingsdoelen van dit

gebied. Het Natura2000-gebied ligt op ongeveer 600 meter afstand van het plangebied.

Voor het Natura2000-gebied Oosterschelde zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de kenmerkende soorten. De voorgenomen werkzaamheden vinden niet plaats in de baai, op de slikken, platen, schorren of direct aan de kust. Daarom wordt door de aanleg van Riekusweel IV geen effect verwacht op de genoemde soorten.

Effecten op het gebied worden niet verwacht, omdat de werkzaamheden achter de dijken plaatsvinden, hierdoor worden effecten van geluid of licht weggevangen. Het effect op eenden en ganzen wordt nihil geacht, omdat het terrein geen wezenlijk deel uitmaakt van het leefgebied van eenden en ganzen.

Het plangebied heeft geen waarde voor kwalificerende soorten van het Natura2000-gebied. Hierdoor is er geen sprake van een externe werking op het Natura2000-gebied 'Oosterschelde'.

Effecten Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van de EHS en heeft daardoor geen rechtstreeks werking op de doelen van de EHS. Gezien de beperkte waarden in het plangebied en de ingreep in relatie tot het EHS-gebied is er geen sprake van verstoring, versnippering of oppervlakteverlies. Hierdoor is geen sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden van het plangebied en komt het beschermingsregime van de EHS niet in gevaar.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusie

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat zich in het plangebied geen strikt beschermde dier- of plantensoorten bevinden die de voorgenomen ontwikkeling van Riekusweel IV wezenlijk kunnen beïnvloeden. Vanuit de Flora- en faunawet zijn er geen belemmeringen voor deze ingreep.

Sinds de inwerkingtreding van het Vrijstellingsbesluit geldt voor de groep van algemene soorten een vrijstelling van de ontheffingsplicht. De verwachte soorten in het plangebied die effecten ondervinden van de voorgenomen ingreep vallen onder deze groep van algemene soorten. Er hoeft dan ook geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor uitvoering van de werkzaamheden.

Het plangebied Ontwikkeling van Riekusweel IV heeft geen effect op de waarden voor de EHS of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied 'Oosterschelde', doordat er geen sprake is van een externe werking of aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden.

4.2 Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien voorbereidende werkzaamheden, bijvoorbeeld bouwrijp maken, in die periode worden uitgevoerd, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Werken in kwetsbare periode

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen worden verwijderd, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen.

4.3 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek.

Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (strikt) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het plangebied worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van deze rapportage kunt u contact opnemen met onze ecologisch adviseurs Wineke Straatsma (06-20879350) of Michel Braad (06-20606920) van ons bureau.

5 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3e herziene druk.

Twisk, P., A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m.

Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen & R.P.W.H. Felix, 1993. Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld. Uitgave van de Stichting RAVON, Nijmegen.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Internet:

www.natuurloket.nl

www.ravon.nl

www.waarneming.nl

www.vlindernet.nl

www.minlnv.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.zeeland.nl

Bijlage 1: Wettelijk Kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijn-gebied (voorheen Speciale Beschermings-Zones (SBZ's) opgenomen.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.

Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB:

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat. Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos; , algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje en Gewone dotterbloem.

- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB:

Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'(lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan vier criteria wordt getoetst (zware toets): de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt niet aangetast, er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

Voor Bijlage 1 soorten uit Tabel 3 kan ontheffing worden aangevraagd op grond van alle belangen genoemd in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1- soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep:

1. Bescherming van flora en fauna (b);
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);
4. Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimte inrichting of ontwikkeling (j)

Voor Bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn uit Tabel 3 geldt voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing wordt verleend op grond van een belang uit de Habitatrichtlijn:

1. Bescherming flora en fauna (b)
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keer elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);

- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats gaan vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.